

รายวิชา ศิลปะ(ดนตรี)

รหัสวิชา ศ22102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ร้อง เล่น บรรเลงเพลง

เรื่อง การอ่านโน้ตในบรรทัดห้าเส้น

ครูผู้สอน ครุณันท์วัน ทองทิพย์

การอ่านโน้ต ในบรรทัดห้าเส้น

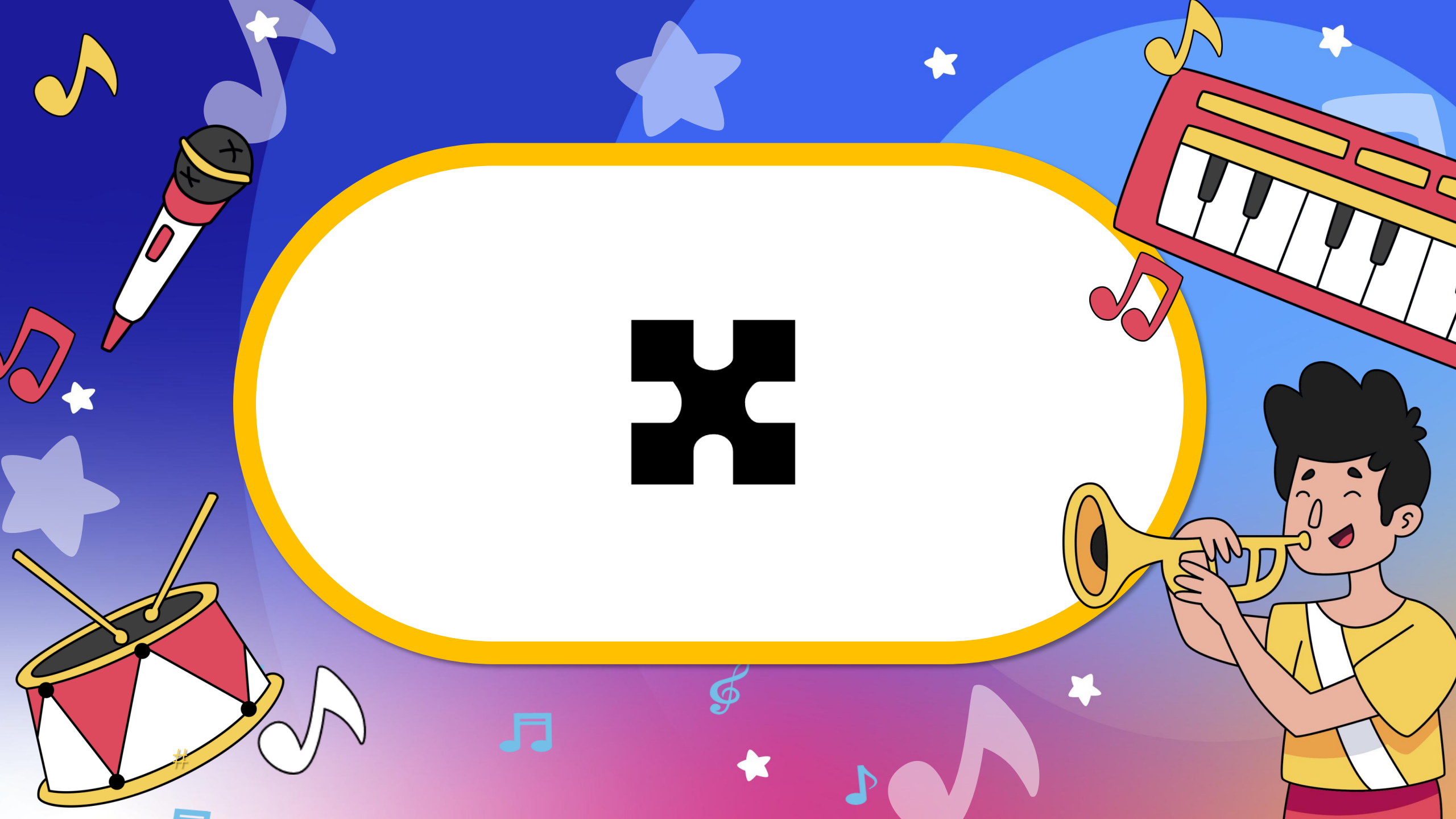

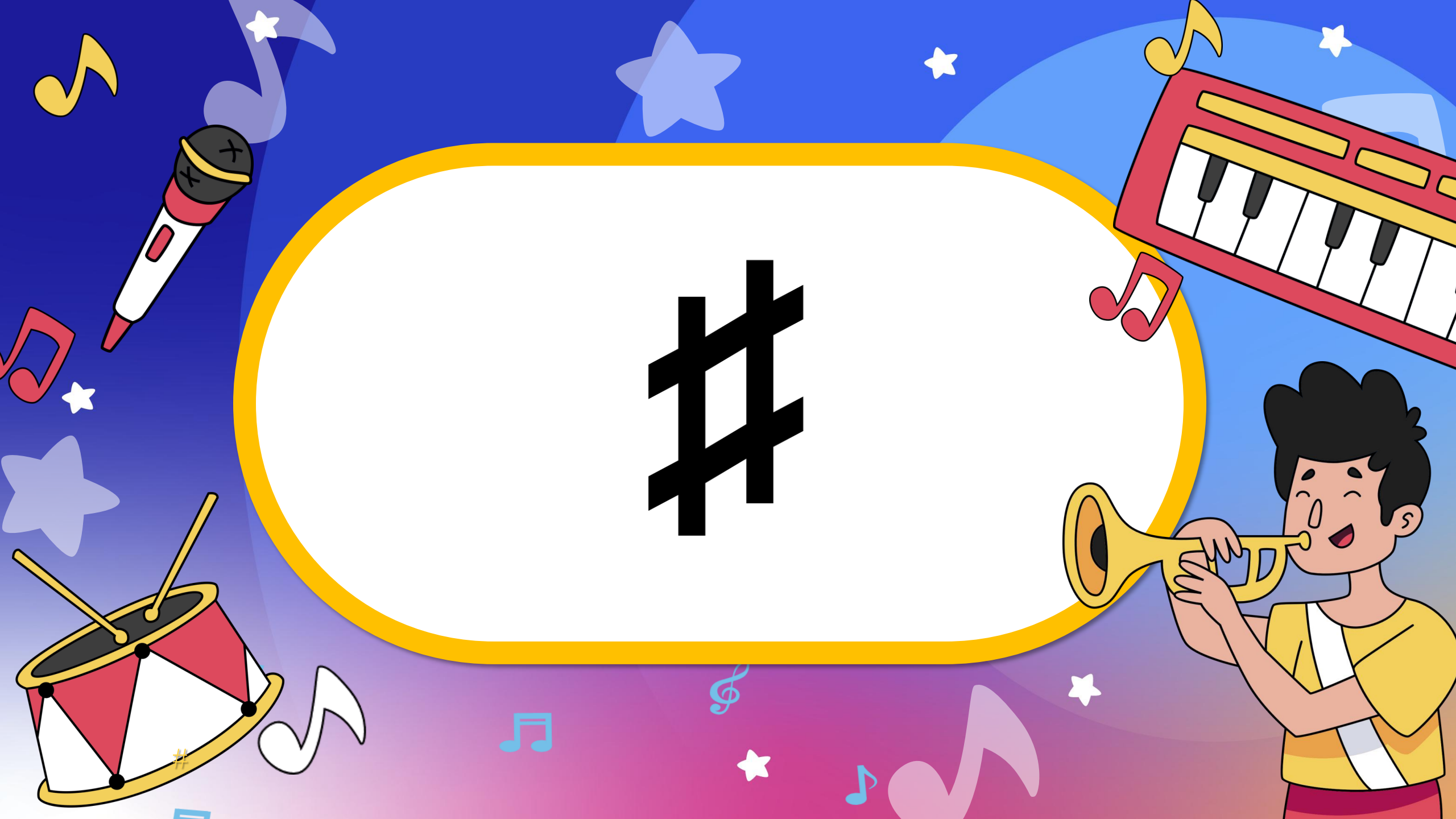

จุดประสงค์การเรียนรู้

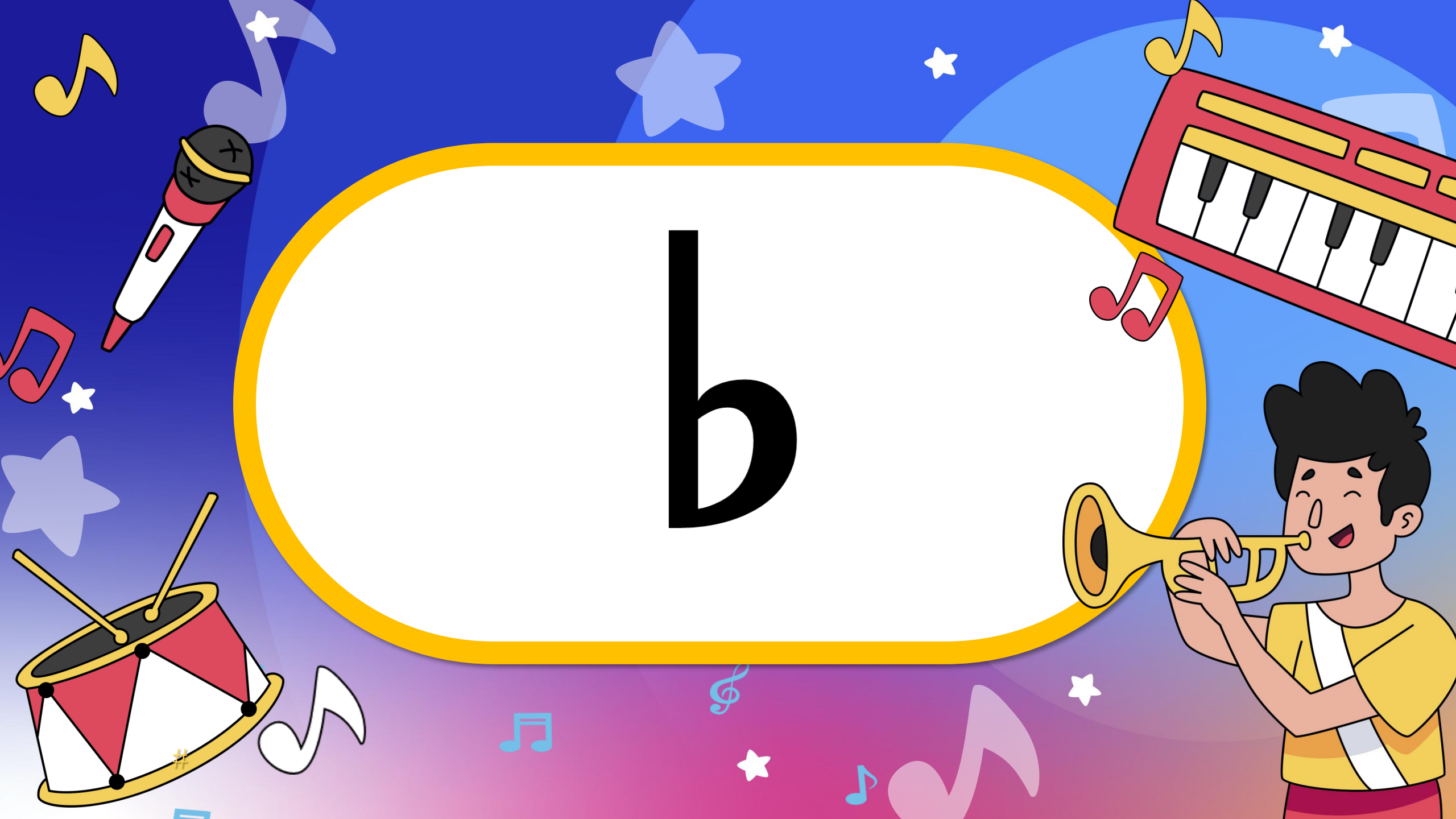
เพื่อให้ผู้เรียนสามารถตีความสัญลักษณ์
พื้นฐานในโน้ตสากล ได้แก่ บรรทัดห้าเส้น
ชื่อโน้ต กุญแจ ตัวโน้ต และตัวหยุด

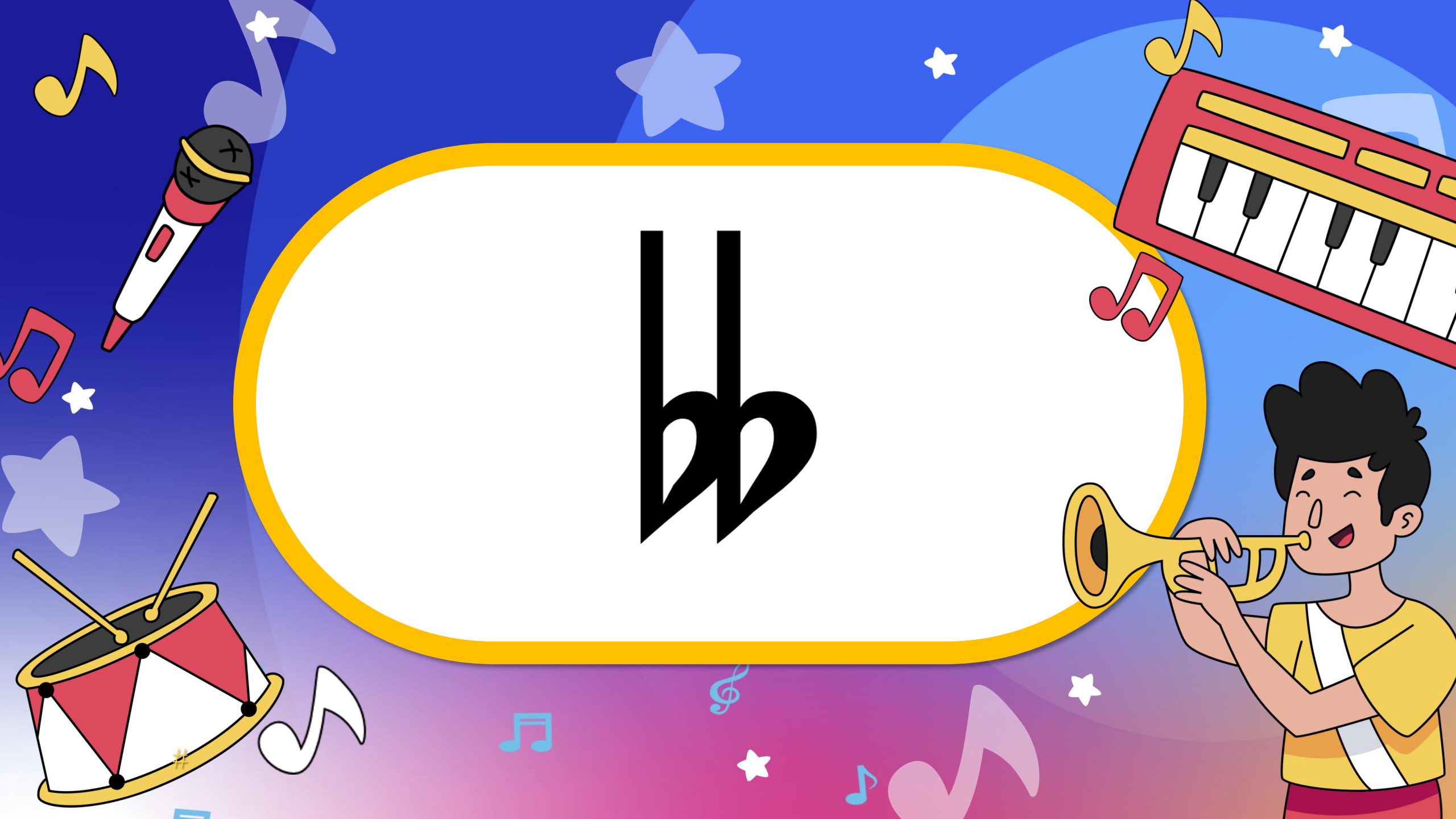

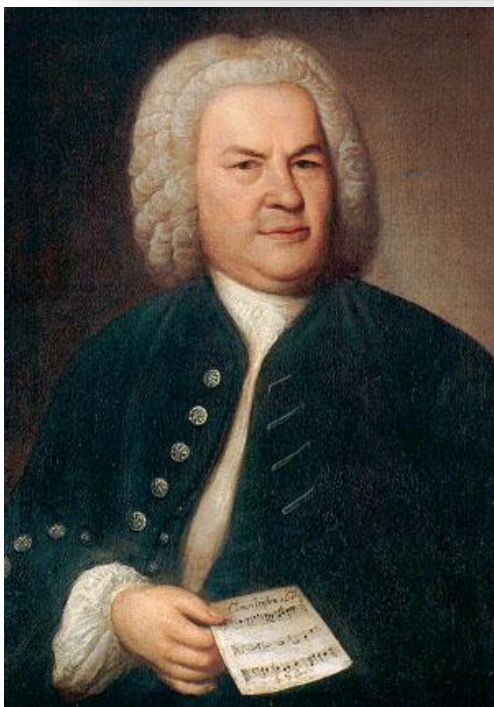

ตัวอย่างนักประพันธ์เพลงที่สำคัญ

โยฮันน์ เซบาสเตียน บัค
Johann Sebastian Bach

บัคเป็นนักประพันธ์ดนตรีสมัยบาโรก เขาสร้างดนตรีของเขาจนกลายเป็นเอกลักษณ์ของยุคสมัย บัคมีอิทธิพลอย่างสูงและยืนยาวต่อการพัฒนาดนตรีตะวันตก แม้แต่นักประพันธ์เพลงผู้ยิ่งใหญ่

ตัวอย่างนักประพันธ์เพลงที่สำคัญ

ว็อล์ฟกัง อะมาเดอุส โมสาร์ท
Wolfgang Amadeus Mozart

เป็นศิลปินที่มีความสามารถในการเล่นดนตรีที่หลากหลาย เริ่มเล่นบนเวทีตั้งแต่อายุเพียง 6 ขวบ เป็นเวลากว่าหลายปีที่โมสาร์ทใช้เวลาเรียนรู้ในดนตรียุโรป ศึกษาผลงานเพลงจากศิลปินแห่งยุคกว่าหลายร้อยชิ้น นักรวมถึงโซนาตาด้วยเช่นกัน

ตัวอย่างนักประพันธ์เพลงที่สำคัญ

พระเจนดุริยางค์

เพลงชาติไทย เป็นเพลงชาติของประเทศไทย
พระเจนดุริยางค์ประพันธ์ทำนองขึ้นหลังการปฏิวัติ
สยาม พ.ศ. 2475 และขุนวิจิตรมาตราประพันธ์
คำร้องฉบับแรกสุดซึ่งแต่งขึ้นหลังจากนั้นในปี
เดียวกัน ต่อมามีการแก้ไขเพิ่มเติมเนื้อร้องหลายครั้ง
จนเป็นเนื้อร้องฉบับปัจจุบันเมื่อ พ.ศ. 2482

ตัวอย่างนักประพันธ์เพลงที่สำคัญ

จอห์น วิลเลียมส์

นักแต่งเพลง นักแต่งดนตรีประกอบภาพยนตร์
ผู้อำนวยเพลง และนักเปียโนชาวอเมริกัน
มีชื่อเสียงอยู่ในแวดวงดนตรีมากกว่า 6 ทศวรรษ
โดยเป็นผู้แต่งและอำนวยเพลงประกอบภาพยนตร์
จำนวนมากที่เป็นที่จดจำ ทั้งภาพยนตร์ Star Wars,
Harry Potter และ Jurassic Park

คำถาม

นักเรียนคิดว่าบทเพลงของนักประพันธ์เพลง
ได้รับการถ่ายทอดมาสู่นักดนตรีหรือผู้ฟัง
ในปัจจุบันด้วยวิธีการใดได้บ้างโดยเฉพาะ
บางท่านที่มีชีวิตอยู่ในช่วงเวลาร้อยกว่าปีที่แล้ว..

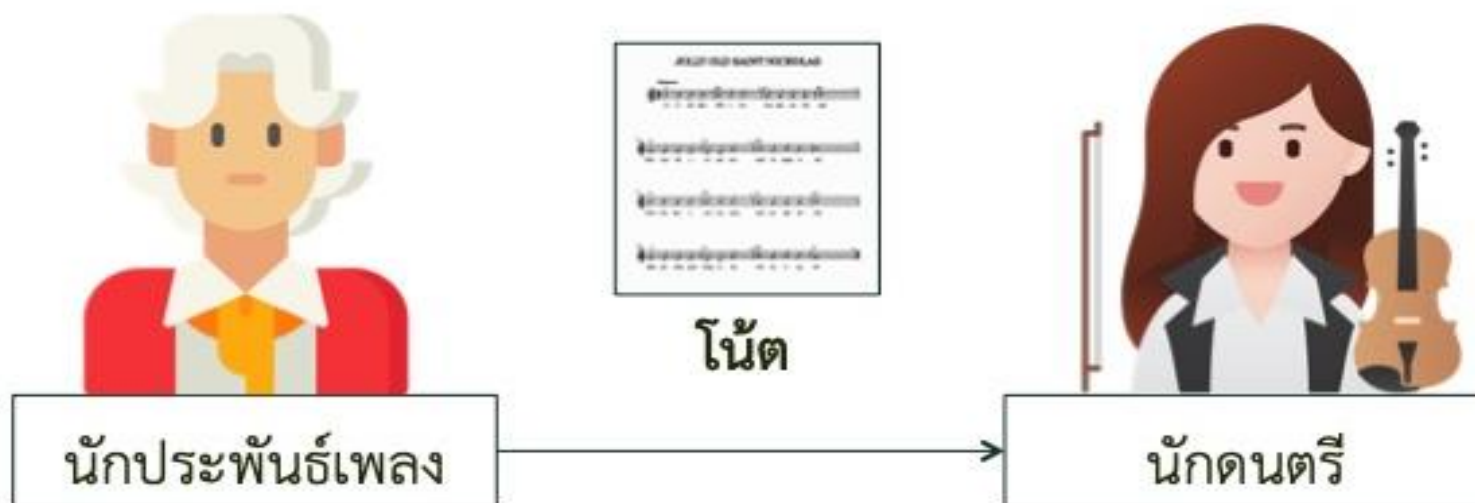

แนวคำตอบ

การถ่ายทอดบทประพันธ์เพลงจากมาสู่นักดนตรีและผู้ฟังสามารถกระทำได้หลายวิธี ขึ้นอยู่กับความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในแต่ละยุคสมัย เช่น มุขปาฐะ การบันทึกโน้ต การแสดงดนตรี และการบันทึกเสียง โดยมีสื่อกลางที่สำคัญ คือ **โน้ต**

การบันทึกโน้ต

การบันทึกโน้ต (Notation) เป็นสื่อกลางสำหรับการถ่ายทอดองค์ประกอบดนตรีตามความต้องการของนักประพันธ์ดนตรีลงบนบรรทัด 5 เส้น (staff)

การบันทึกโน้ต

การถ่ายทอดบทเพลงของ Bach ในรูปแบบต่าง ๆ

ซีดี New York

Philharmonic (1963)

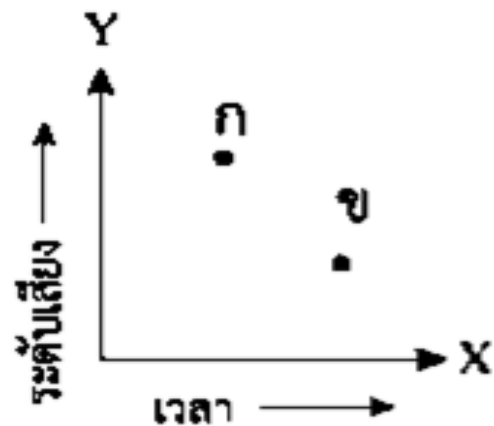
คอนเสิร์ตวง Royal Bangkok

Symphony Orchestra (2019)

คอนเสิร์ตวง hr-Bigband (2018)

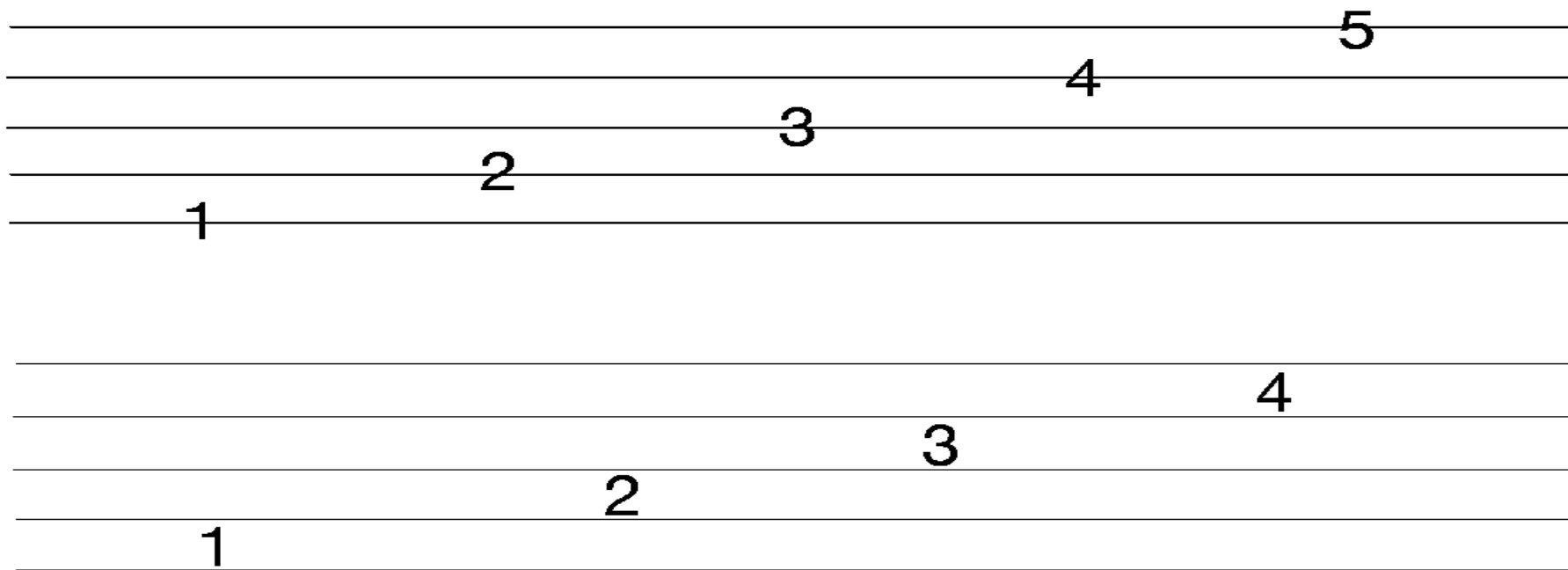
การอ่านโน้ตในบรรทัดห้าเส้น

การบันทึกโน้ตคล้ายกับการระบุตำแหน่งบนกราฟ จากภาพเราสามารถบอกได้ว่า
โน้ต ก เกิดขึ้นก่อนโน้ต ข ในแง่ของเวลา และมีระดับเสียงสูงกว่าโน้ต ข

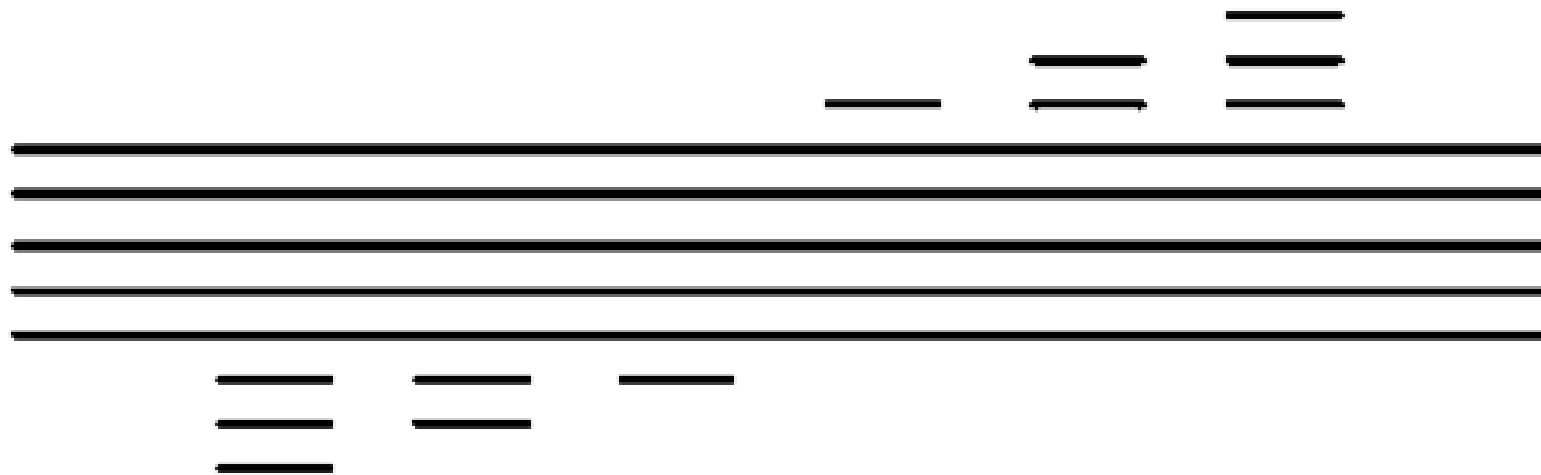

บรรทัดห้าเส้น

เส้นน้อย (ledger line)

เส้นแนวขนานที่ต่อขึ้นไปหรือต่อลงมาจากบรรทัดห้าเส้น

ตัวอักษรแสดงชื่อโน้ต (Musical alphabet)

ระบบตัวอักษร

A

B

C

D

E

F

G

ระบบโซลเฟจ

ลา (La)

ที (Ti)

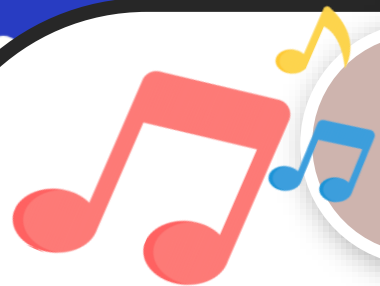
โด (Do)

เร (Re)

มี (Mi)

ฟา (Fa)

โซ (Sol)

กุญแจ (clef) และโน้ตอ้างอิง

ชื่อกุญแจ

กุญแจฟา

กุญแจโซ

กุญแจโด

ระดับเสียงอ้างอิง

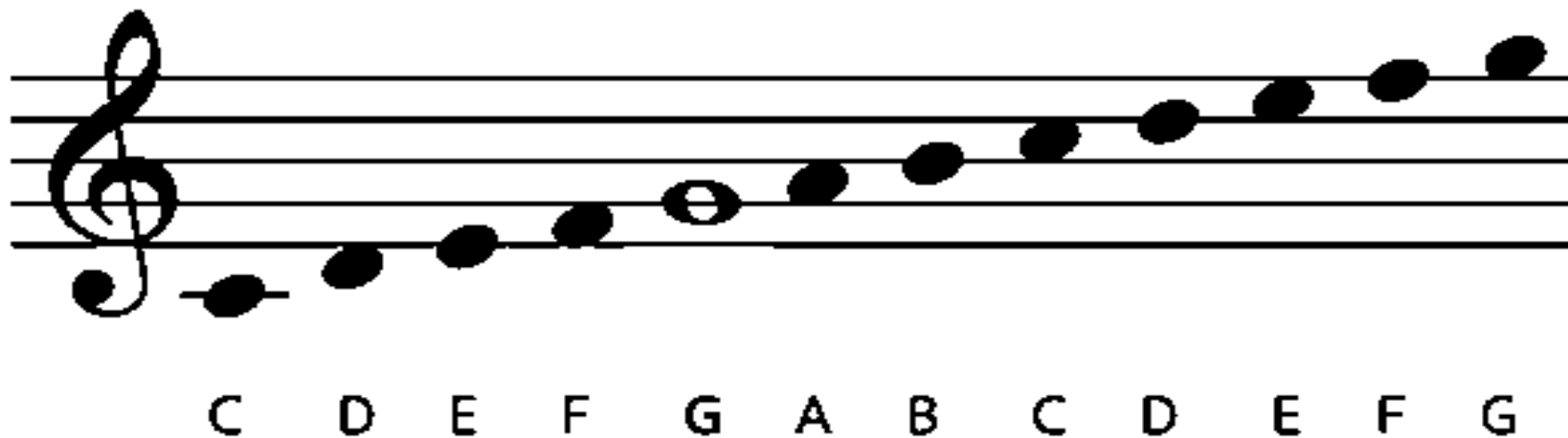
F

G

C

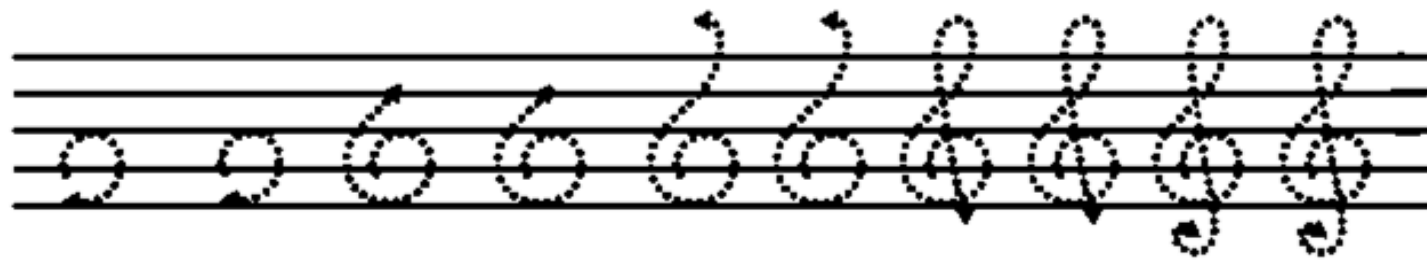
สัญลักษณ์ทางดนตรีที่ปรากฏอยู่ตำแหน่งแรกบนบรรทัดห้าเส้น
เป็นตัวกำหนดระดับเสียงอ้างอิงของตัวโน้ตบรรทัดห้าเส้น

กุญแจโซ

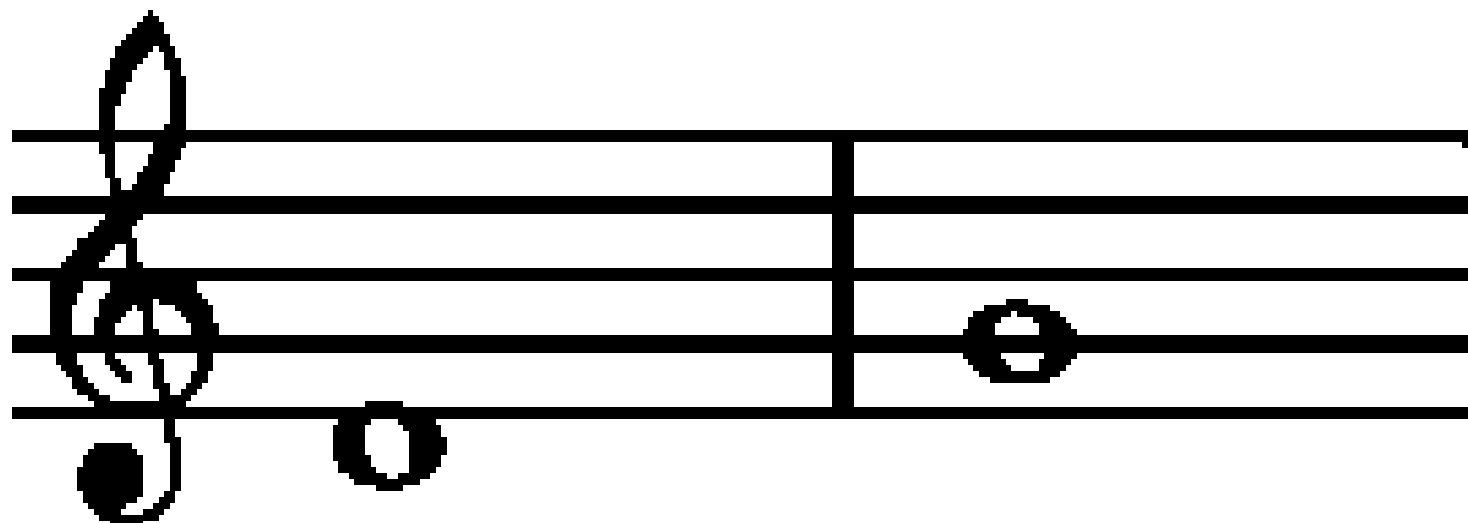

กุญแจโซ กุญแจเทรเบิล (treble clef) หรือกุญแจจี (G clef)
มีตำแหน่งอยู่บนเส้นบรรทัดที่ 2 นี้เป็นโน้ต G

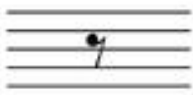
วิธีการเขียนกุญแจโซ

ใน 2 ห้องเพลงแรก โน้ตในห้องเพลงใด
เป็นโน้ตโซ หรือโน้ต G

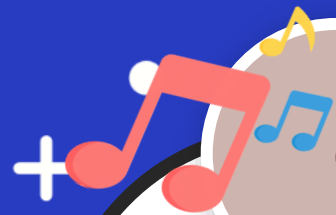

ตัวโน้ตและตัวหยุด

ชื่อตัวโน้ต	ภาพตัวโน้ต	ภาพตัวหยุด	ชื่อตัวหยุด
โน้ตตัวกลม (whole note)			ตัวหยุดโน้ตตัวกลม (whole rest)
โน้ตตัวขาว (half note)			ตัวหยุดโน้ตตัวขาว (half rest)
โน้ตตัวดำ (quarter note)			ตัวหยุดโน้ตตัวดำ (quarter rest)
โน้ตเข้บ็ตหนึ่งชั้น (eighth note)			ตัวหยุดโน้ตเข้บ็ตหนึ่งชั้น (eighth rest)
โน้ตเข้บ็ตสองชั้น (sixteenth note)			ตัวหยุดโน้ตเข้บ็ตสองชั้น (sixteenth rest)

ค่าตัวโน้ต และค่าตัวหยุด

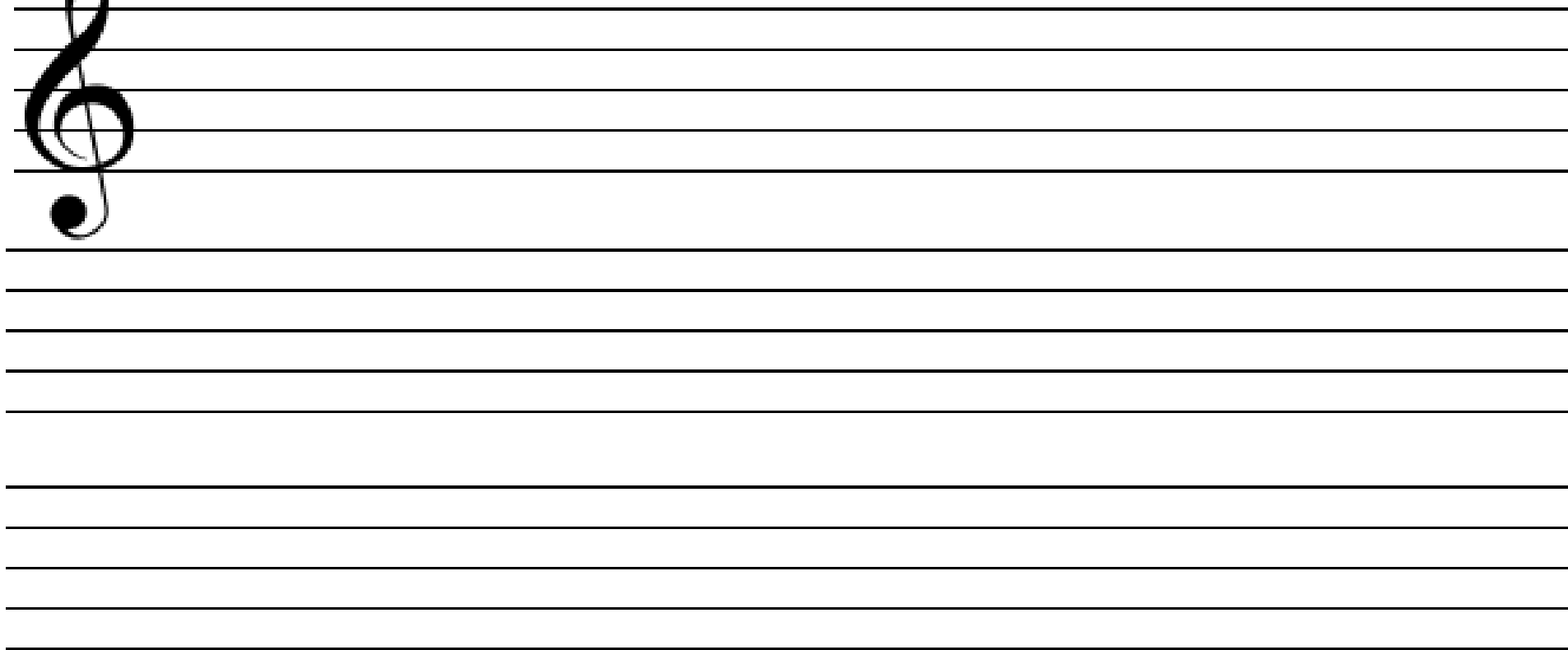
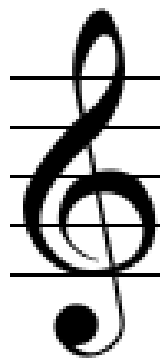
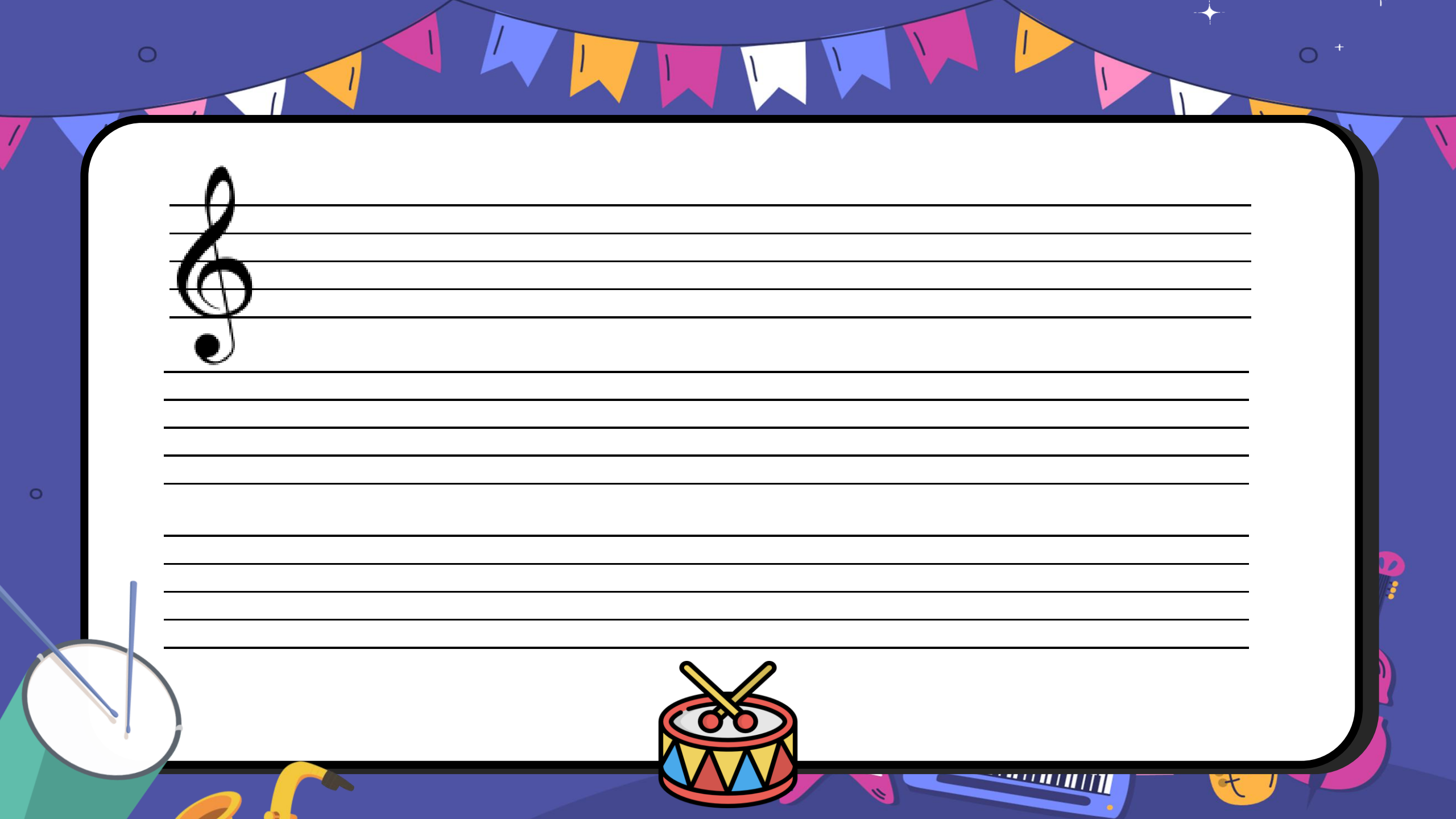

การฝึกนับจังหวะและการปรับมือตามค่าน้ต

ในการฝึกนับจังหวะเราจะใช้
เมโทรโนม (Metronome)
ซึ่งเป็นเครื่องมือที่มีกลไก
การให้เสียงบอกจังหวะที่
เที่ยงตรง สามารถปรับความเร็ว
ตามต้องการได้

ใบงานที่ 5 จงฝึกอ่านโน้ตต่อไปนี้

Moderato

ใบงานที่ 5 เรื่อง การอ่านโน้ตในบรรทัดห้าเส้น
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ร้อง เล่น บรรเลงเพลง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง การอ่านโน้ตในบรรทัดห้าเส้น
รายวิชา ศิลปะ (ดนตรี) รหัสวิชา ศ22102 ภาคเรียนที่ 2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

คำชี้แจง จงตอบคำถามต่อไปนี้

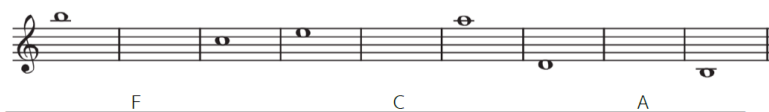
ตอนที่ 1 ภาคทฤษฎี

1. จงลากเส้นตามรอยประเพื่อให้เป็นกุญแจโซ

ขั้นตอนที่ (1) ขั้นตอนที่ (2) ขั้นตอนที่ (3) ขั้นตอนที่ (4) ขั้นตอนที่ (5)

2. จงเขียนชื่อโน้ตในระบบตัวอักษรหรือเขียนโน้ตตามตัวอักษรแสดงชื่อโน้ตที่กำหนดให้

3. จงเติมค่าลงในช่องว่าง

3.1		มีค่าเท่ากับ		จำนวน _____ ตัว
3.2		มีค่าเท่ากับ		จำนวน _____ ตัว
3.3		มีค่าเท่ากับ		จำนวน _____ ตัว

ใบงานที่ 5

เรื่อง การอ่านโน้ตในบรรทัดห้าเส้น

สามารถดาวน์โหลดใบงานและใบความรู้ได้ที่ www.dltv.ac.th

 บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง

रिकอร์เดอร์ (1)

สิ่งที่ต้องเตรียม

- ใบความรู้ที่ 6 เรื่อง รีคอร์ดเดอร์ (1)
- ใบงานที่ 6 เรื่อง รีคอร์ดเดอร์ (1)
- ชุดยรีคอร์ดเดอร์

สามารถดาวน์โหลดใบงานและใบความรู้ได้ที่ www.dltv.ac.th

